

in pobiti. Toliko je škode, a sedaj pa še živež kupovati, seme dobiti itd. Naj bi jim država prišla na pomoč z odpisom davkov in naklonitvijo semena.

Sv. Lenart v Slov. gor. Neizprosna in prežgodnja smrt je vzela iz naše sredine ljubega očeta Jakoba Krambergerja, posestnika v Parčinjah. Ni še dolgo, odkar sta s svojo ženo Marijo obhajala 40letnico zakona. Bil je prvi krščanski mož, neustrašen v naših vrstah, naročnik »Slov. Gospodarja« čez 40 let in še drugih krščanskih listov, kar posnemajo njegovi svojci in sorodniki. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Prišli so od blizu in daleč z vencij in cvetjem. Že v njegovi mučni boleznini so ga prišli tolažiti, katero je prenašal voljno, v božjo voljo vdan in večkrat previden s sv. zakramenti. Vsak, kateri je obiskal njegovo hišo, je bil postrazen. Zahvaljujemo se č. duhovščini in vsem, ki so dragega rajnega pospremili na zadnji poti. Hvala tudi za tolažbo ob bridki izgubi našega nepozabnega očeta. — Na sedmini rajnega se je nabralo 150 Din za novo bogoslovje v Mariboru in za vsv. maše 100 Din.

Guštanj. V proslavo 20letnice izobraževalnega društva se vprizori v nedeljo dne 5. t. m., popoldne ob pol štiri na Petračovem vrtu »Miklova Zala«, srečolov in petje. Konec ob odhodu večernih vlakov.

Zgornja Poljskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« priredi v nedeljo dne 5. julija izlet na Svečino ob severni državni meji in ob tej priliki vprizori ob 3. uri popoldan v tamošnjih grajskih prostorih gradu Svečina lepo opereto v dveh dejanjih »Mlada Breda«. Prijazni Svečinčani in sosedna društva, pridite ta dan pogledat to prelepo igro. Vabijo vas Poljskovčani na veselo svidenje!

Pernice nad Muto. Mnogo se poroča, kako je letos v juniju nevihta in toča poškodovala ali celo uničila razne kraje, kjer se je obetala kmetovalcu najboljša letina, saj vse tako bujno raste. Tudi naš planinski kraj je zadela v nedeljo dne 21. junija velika nesreča. Proti 6. uri zvečer so pridrveli sem od Golice ali Špajke, ki velja za Pohorje in Kozjak kot vremenski prerok, pogubonosni temni oblaki, utrgal se je oblak in vtila strahovita ploha, pomešana s točo. V kratkem času je nevihta

naredila grozno delo, poškodovala večji del Pernic in del Dravograda, nekateri kmetje so uničeni popolnoma, največ so trpele uboge Mlake in Kozji vrh v dravograjski župniji. Še več kot toča je škodovala voda. Naj bi se merodajne oblasti spomnile ubogega trpina v hribih, ki se trudi in muči, trpi pomanjkanje, a mu sovražni elementi uničijo ves up!

Ponikva ob južni žel. V nedeljo dne 21. junijam je domače gasilno društvo ob veliki udeležbi odigralo svojo igro »Najboljši je gasilec«. Po lepem propagandnem govoru gasilca M. Podgorška je nastopil s posebno točko gasilec L. Wirth, ki je s svojim šaljivim kupletom nad vse ugajal. Vse vloge so bile podane kar najboljše, prirodno in simpatično. Vsem igralcem, ki so baš v sredi največjega poljskega dela pripomogli k tako lepemu gmotnemu in moralnemu uspehu, naj velja vsa pohvala in priznanje. — Jedva eno uro zbrani gasilci po uspeli prireditvi pri Zličarju so morali že na svoj trudapolen posej. Po kratki nevihti je udarila strela v gospodarsko poslopje g. Močnika na Zlatečah in ga požgala do tal. Došli gasilci so se morali omejiti le na lokalizacijo požara.

Vransko. V najlepšem cvetu življenjske dobe nas je dne 23. junija za vedno zapustil po dolgi zavratni boleznini vzor-mladenič po dom. Fermentov Gustl iz Papreč, ki smo ga dne 25. junija spremili k zadnjemu počitku. Ugledni Fermetovi hiši naše vsestransko sožalje!

Velike Rodne pri Rogaški Slatini. Smrtna kosa. Dne 26. junija smo spremljali k večnemu počitku Elizabeto Hernaus v starosti 78 let. Njeno življenje je bila sama muka, vendar jo je junaško prenašala, vdana v božjo voljo.

Cerovec pri Rogaški Slatini. 86. rojstni dan je obhajala te dni užitkarica Ema Kidrič.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Tukajšnje Katol. prosvetno društvo bo proslavilo desetletnico ustanovitve društva v nedeljo dne 12. t. m. po sledečem sporedu: Ob 4. uri zjutraj budnica godbe iz Klanjca. Ob 6. uri v župni cerkvi sv. maša za rajne člane in skupno sv. obhajilo. Sv. obhajila bomo darovali za rajne člane. Po sv. maši zborovanje v Kat. prosvetnem domu. Popoldne ob 3. uri proslava desetletnice v Kat. prosvetnem domu s pestrim sporedom in brez

vsake vstopnine. Po sporedu velika ljudska veselica zunaj Doma. Vsi, ki vam je pri srcu ljudska prosveta in poštena zabava, iskreno vabljeno!

Sv. Rupert nad Laškim. Pred 14 dnevi je požar uničil hišni hram in gospodarsko poslopje posestniku Antonu Desnjač, po domače Barjaku v Sv. Petru. Ogenj je nastal približno ob polnoči v takih okolščinah, da se da sklepati, da je ogenj bil podtaknjen. Roka pravice išče brezvestnega hudodelnika. Pogorelec je bil zavarovan za malenkostno svoto, a dobri sosede so mu tako krepko pomagali, da je hišni hram — leseni del in streha — že zopet obnovljen. Se so dobri ljudje na svetu! — Leta in leta so tekla pogajanja za zgradbo nove ceste, ki bi Sv. Rupert vezala s Sv. Jurijem ob južni žel. Po zaslugi g. načelnika cestnega odbora celjskega g. Mihelčiča je oblast končno na to pristala. Svota 75.000 Din se je določila za ta namen.

Svetina pri Celju. V nedeljo dne 5. julija bo na Svetini v cerkvi Sv. Križa dvojno cerkveno opravilo: ob 7. in ob 10. uri. Premnogi izletniki in prijatelji narave imajo priliko ta dan svoji verski dolžnosti zadostiti.

Sv. Križ — Začretje na Hrvaškem. Tukaj je bila 16. junija ob 4. uri popoldne huda nevihta s točo. Prišla je iz Krapinskih Toplic, čez Ternovec v Začretje, šla je dalje čez Kebel na Marijo Bistrico in na Ivaničgrad. Tolkla je 6 kilometrov na široko. V sredi pasa, to je Začretje, je tako zatolkla, da je vse suho: ječmen, pšenica in drugo. Nimamo kaj s koso vrezati, od sadnih dreves in trsa je staro skorjeto čisto sklestilo tako, da se je batil za vinsko trto, da ne bo več gnala. Vihar je podrl do tal 42 metrov dolgo vrševnico, veliko sadnega drevja in še več drugih dreves v parku Janka barona Kraniczarja v Začretju.

Novejš.

VLADNI UKREPI V DOBROBIT KMETU.

Naša vlada je uvedla monopol na izvoz in uvoz rži, pšenice in pšenične moke. Novi zakon določa, da je izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, pšenične moke in rži izključna pravica države. — Ta

čani in bogati plen v blagu ter penezih na varnem.

Ko je bilo naropano blago na ravnici pred pilštajnsko podružno cerkvico sv. Trojice v Dobležičah razdeljeno med posamezne udeležence, je odgodil poglavar za par mesecev tolovajske pchode. Niti črhnil ni tovarišem o namenu pobega v Ameriko, da bi mu ne očitali strahopetnosti. Razložil jim je le, da se mora skriti za nekaj mesecev kam dalje proč iz teh krajev, ker oblast bo po napadu na grofa glavarja in po zadnjih vlomih pri trgovcih napela vse sile, da ga izsledijo, ustrelijo kot psa, ali obesi kot cigana. Pretaknili bodo vse brloge, šume ter kote in to le za njim, oni so na varnem, saj ni znano niti eno ime katerega izmed njih. Tovariši so razumeli njegov skrajno opasen položaj in odobrvali skritje kam v večje mesto. Slovo Guzaja od razbojniške kompanije je bilo v očeh tovarišev le začasno, vsaj na spomlad bo že zopet vse potolaženo in oblasti kaj rade pozabijo, ako je treba nositi lastno kožo na trg. Ko bo slavček žvrgolel, ko bo vabila kukavica na plan, bodo tudi oni zo-

pet florjanjevali na kakem skritelem vrhu in bodo pozdravili ob tej priliki njega za nekaj časa spet neogroženega poglavarja. Ob svitu Florijanovega jutra bodo kovali nove načrte za nadaljnje obiske po sejnih, pri trgovcih in krčmarjih, ravno tem zadnjim so dosedaj še prizanašali. Segli so si v roke. Guzaj je ostal sam, prislonjen na zid cerkve, dokler se ni porazgubila tolpa po dolini in v hrib.

Guzajeva pisma.

Guzaja je pekla pogostokrat vest radi zločinov. Da bi v samotnih urah nekoliko potolažil v notranjosti grizečega črva, je pisal obširna pisma brez posebnih naslovov. Štiri teh obširnih pisanj je ohranjenih. Tolovaj je imel te papirje vedno seboj in bi naj bila za slučaj, da bi ga ustrelil kak žandar iz zasede ali nenadoma, nekako opravičilo javnosti za njegov razbojniški nastop. Troje od ohranjenih pisem je v slovenščini, kot jo je govoril preprosti narod l. 1880, četrto je v nemškem jeziku. Ravno v četrtem pisemu razodeva pisec, da je obvladal popolnoma

gob prinese gostilničar dežnik. Kako je kaj Dumasu teknil, zgodovina ne pravi.

Prisnecu, ki je začel prvi z velikim uspehom zdraviti bolnike z vodo, poslali so nekoč zdravniki popolnoma medlega mladeniča, katerega niso ozdraviti mogli. Ko je Prisnec zagledal mladeniča, je rekel: »Ti dohterji so premeteni; zase so ohranili meso, meni pa pošljejo kosti!«

Opravičilo.

»Gospod učitelj, moj sin danes ne more v šolo priti, ker se je prehladil in se mora potiti z velespoštovanjem. Vaš Ignac Kovač.«

ukrep zastran izvoza in uvoza omenjenega blaga je bil potreben zaradi znatnih razlik med cenami v naši državi, ki jih hoče vlada poljedelcem zagotoviti, in cenami v tujini, da onemogoči izpreminjanje cen v mednarodnem prometu. Prevoz blaga čez našo državo ostane v zmislu mednarodnih pogodb popolnoma prost. Glede na državne mednarodne obveze in dogovore glede obmejnega prometa predvideva ta zakon ustrezajoče izjeme. Vlada bo pri izvajanju tega zakona poskrbela, da ne pride v notranjem prometu do zmešnjave in da ne bodo trpeli škode bodisi pridelovalci in proizvajalci, bodisi katerakoli druga gospodarska stroka na kakršenkoli način in bo zato zajamčila nemoten promet v notranjosti naše države. Da se zagotovi pravilno vnovčenje letošnje pšenične žetve, je ministrski svet sklenil, da bo država posredovala, da ohrani ceno. Zato je dobila izvozna družba pooblastilo, da bo bodisi neposredno ali pa preko kmetijskih zadrug ali kakorkoli drugače v vsakem času, počenši s 5. julijem t. l., kupovala količine pšenice, ki bodo na odprodaj, in sicer najmanj po 160 D pšenico povprečne kakovosti, natovorjeno v vagone, s primerno višjo ceno pa na vlačilcih (manjše ladje). Pšenico boljše kakovosti bode plačevala sorazmerno dražje. Te cene se bodo za vse vrste pšenice postopno v toku leta zvišale. Država bo zato dala izvozni družbi na razpolago potrebna sredstva.

Kmetijske šole v vagonih. Za pospeševanje kmetijstva bo osnovala vlada potujočo kmetijsko razstavo in šolo. Ta šola bo nastanjena v posebnih vagonih in bo potovala po vseh železniških progah naše države, vodil pa jo bo poseben odsek prometnega ministrstva. Po svojem programu bo ta razstava obsegala razven živine in drobnice tudi poljske pridelke ter bo imela potujočo šolo. V njej se bodo vršila strokovna predavanja, združena s filmskimi slikami, ki bo nekaka dopolnitev živi besedi, pri tem pa se bo posebno

oziralo na one rastlinske proizvode in na ono živino, ki se po prilikah posameznih krajev dajo najbolje gojiti ter rediti. Razen tega se bodo delile poučne brošure in knjige in prodajali plemenski eksemplari za oddajanje in rejo. Razstava bode nastanjena v 20 nalašč za to urejenih vagonih. Razstava bo prepotovala vse železniške postaje naše države, kakor hitro se letos končajo dela na polju ob žetvi in bo naš kmet imel nekaj več časa. Vodstvo te potujoče razstave in šole ima poseben odbor prometnega ministrstva v Belgradu. Ta odbor bo z velikim veseljem sprejemal sodelavce in primerne predloge, ki mu jih pošljejo prijatelji te ustanove. Take razstave že prirejajo z velikim uspehom po Franciji in tudi v skandinavskih deželah.

Važno za odpis davka. V poletni dobi, ko so vremenske nezgode na dnevnem redu, je zelo važna za naše kmetovalce ta le določba: Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, se mora prijaviti vsaka škoda, ki je bila prizadeta po vremenu in ki daje pravico do odpisa davka, brez takse, najdalje v osmih dneh od dne, ko se je škoda opazila. Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi (ne pri davčni upravi), lahko tudi po pošti.

Na Bolgarskem je sestavil vlado vođa opozicije Malinov. Kralj je novo vlado, ki izgleda takole, potrdil: predsedstvo in zunanje ministrstvo Malinov, notranje ministrstvo Mušanov, finance Kirginov (vsi trije demokrati), prosveta Moravjev, kmetijstvo Gičev, javna dela Jurdanov (vsi trije kmetje), pravosodje Verganov, trgovina Petrov (oba narodna liberalca), promet Kosturkov (radikal), vojno ministrstvo pa general Kisjov.

Volitve na Madžarskem. Izid nedeljskih volitev v madžarski parlament je ta-le: Za novi parlament je bilo oddanih 174 mandatov. Vladna stranka je dobila 127 mandatov, krščanska gospo-

darska stranka 19, nestranskarška opozicija 19, neodvisni kmetje 4 mandate.

Izid španskih volitev. Pri volitvah v ustavotvorno skupščino v nedeljo dne 28. junija so dobili: Kmetjska republikanska stranka 100 mandatov, socialisti 130 mandatov, radikali 80 mandatov, katalonski avtonomisti 42 mandatov. Socijalisti so zmagali večinoma po mestih, razen v Barceloni. V Sevilli so zmagali revolucionarni pristaši majorja Franca. V Bilbau so zmagali republikanci.

Veličasten tabor ženske mladine na Gori Oljki. V nedeljo, 28. junija, je poromalo na našo prelepo Goro Oljko na stotine in stotine deklet, ki so napolnile obširno cerkev. Vse župnije Sav. doline so bile zaštopane, tudi iz sosednih krajev so prišla dekleta. Bila je to veličastna proslava 1500letnice efeškega cerkvenega zbora ter sijajna manifestacija ljubezni naše ženske mladine do Marije. Preč. g. kanonik Časl je v navdušenih besedah mladini raztolmačil pomen Marijinega češčenja in način, kako naj mladina v dejanjih kaže svojo ljubezen in zvestobo do Marije. Po cerkvenem opravilu je bilo na prostoru pri cerkvi veličastno deklško zborovanje. Predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec je žensko mladino navduševal za vzvišene ideale naše krščanske in narodne prosvete. V poljudnih besedah je orisal smeri, v katerih se mora kretati sodobno prosvetno delo, da bo mladini v gospodarsko in duhovno korist, domovini in narodu pa v blagor in ponos. Njegove besede so našle v mladih vrstah vsestransko odobravanje. Pozdravne in bodrilne besede so govorile mladenke Matilde Lončar od Sv. Jurija ob Taboru, Marija Žak iz Šoštanja, Antonija Lambisar iz Škal in Marjeta Satler iz Zgoranje Ponikve. Naj bi veličasten tabor na Gori Oljki, ki bo dekletom ostal v spominu, jim bil stalna spodbuda za živahno prosvetno delo v lastnih vrstah.

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbe za d. co.

Stane mesečno samo 2 Din, celolefno 24 Din. Se danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

nemščino in precej čital. Oglejmo si posamezna pisma v izvlečkih nekoliko natančneje in vsakega posebej.

Prvo pismo nosi naslov: »Preljubeznivi moji vsi dobri ljudje!« Pismo začena: »Jaz Franc Guzaj (pisano je Guhsaj) vam pišem vsem skupaj eno besedo prijateljem kakor sovražnikom, ker vsi dosti govorite od mene. Najpopred pa prosim vse skupaj, ne zaničujte mojih staršev, ker oni so me zmiraj lepo učili in niso nič krivi, da sem jaz tak daleč padeł. Žalujejo vsi za menoj. Moja zlata mati toči bridke solze — krvave solze. Iz srca mi je žal, da sem jaz moji dragi — zlati materi in mojemu očetu srce ranil in solze iz njihovih oči prešal in da čisto po nedolžnem toliko zavoljo mene žalosti in zaničevanje trpeti morajo. Žandarmi jih nadlegujejo, a jaz ne grem nič domov. Rad bi mojo žalostno mater še videl in objel, a jaz nočem mojega življenja tako daleč na vago dati, ker vem, da žandarmi noč in dan tam stojijo. Pa najle stojijo, saj so sami uržoh, da imajo toliko potov za menoj, pa jih še imeli bojo, zakaj me niso na miru pustili. Zleht jeziki

so me dolžili, da sem krave drl, a jaz nisem nobene.«

Toliko dobesedno iz Guzajevga pisma, da lahko presodijo čitatelji iz navedenih vrst: kako srce je imel tolovaj do staršev in kako slovenščino je pisal.

Dalje opisuje v prvem pismu, kako je bil obsojen po krivici na 7 let in 5 mesecev ter pravi, da te krivice ne bo pozabil ali odpustil oblasti nikdar. Opisuje, kako se mu je godilo v ječi, kako je kuhal ogenj maščevanja do vseh tistih, ki so zakrivali, da je bil obsojen. V ječi je tudi sklenil, da bo počakal z osveto tako dolgo, dokler mu ne umrjejo starši, katerim ni hotel delati sramote, a so ga prisilili na grozno pot maščevanja predčasno »Fanghundi« (žandarji).

(Dalje sledi.)

Nov vozni red

se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena Din. 2.—.

Nevihita in požar. Huđa nevihta z viharjem, nalivom ter točo je razsajala in pustošila polja v Rajhenburgu ter v okolici dne 25. junija krog 10. ure v noči. — Strela je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Pribošiča v Raztežu pri Rajhenburgu. Ogenj je uničil poslopje, shranjeno žito in seno.

Nekemu duhovniku je potnik dne 28. junija t. l. z vlaka, ki vozi iz Murske Sobote v Maribor, odnesel aktovko. — Prizadeti se naproša, da naj vsaj brevir vrne, aktovko in druge stvari si pa lahko obdrži, če že hoče. Brevirja menda itak ne bo molil. Brevir se naj vrne na uredništvo »Novin« v Mursko Soboto.

*

Raketa na mesec.

Profesor Darwin O. Lyon na vseučilišču v Columbiju je odpotoval v Tripolitano v Severni Afriki, kjer bo delal poskuse z raketo.

Januarja leta 1929 je pognal profesor Lyon raketo 9500 m visoko. Sedaj je sestavljal raketo, ki se bo povzpela mnogo višje. Raketa je razdeljena na več oddelkov, ki se užežajo eden za drugim. Ako je dosegel prvi oddelek višino 10.000 m, odpade, se užeže sam od sebe drugi in gre z raketo višje itd. V višini 70 km, ko je izstreljen zadnji naboj in ko je odpadel, se odpre avtomatično majhno padalo. V padalu je škaltija z merilnimi napravami. Šatulja bi naj dosegla s pomočjo padala zemljo.

Popisane poskuse namerava izvršiti profesor Lyon v puščavi, 200 km proč od mesta Tripolis. On je mnenja, da je baš puščava pravi kraj za raketne poskuse ne toliko radi izstrelka rakete v višino, pač pa radi pristanka naprav za merjenje v padalu. Za tem bo sestavljal raketo, ki bi naj dosegla zračno višino 100 km. V tej raketi bosta dva ptiča in dve miši. Na ta način bi rad preizkusil profesor vpliv solčnih žarkov v tej bajni višini na živa bitja.

Profesor Lyon je uverjen, da bo s slično raketo dosegel enkrat celo mesec.

*

Skrivnost z neba padlega telesa.

Celih 40 let si helijo raziskovalci in učenjaki glave z meteorjem (orjaški utrinek zvezde) v severoameriški državi Arizona. Pred kratkim se je podalo zopet nekaj znanstvenikov v mesto Winslow v Arizoni, da bi preštudirali žrelo, katero je napravil pred več sto in tisoč leti meteor. Amerikanski zemljelovec Grove K. Gilbert je bil prvi, ki je žrelo v Arizoni označil kot grob največjega meteorja, ki je kedaj padel z neba na zemljo. Luknja drugih na zemljo padlih meteorjev ni globokejša nego 4 m, pri arizonskem meteorju pa še da danes niso mogli dognati njegove velikosti, njegove lege in globočine pogreznjenja po padcu. Znanost še plava v tem slučaju v temi.

Znanstveniki oznanjajo o padcu arizonskega meteorja sledeče: Množine

nikla — ostanki kometa so krožili po nebesnem prostoru in to maso je privlekla zemlja nase. Hitrost padca tega nebesnega telesa je bila sigurno 70 km na sekundo. Masa je bila goreča in je moralo biti srečanje z zemljo strahovito. Ognjeni kamen je priletel na zemljo, zavil v oblak dima in je izvrtal v tla luknjo orjaške razsežnosti.

Domišljija tamošnjih domačinov živi kot spomin na to nesrečo iz nebes v obliki pravljice.

Pred več leti, tako pripovedujejo potomci ponosnih Hopi-Indijancev, ki so bili nekoč gospodarji Arizone, so se spustili iz neba trije bogovi na zemljo. Eden od njih, ki se je obdal od oblaka v podobi plamena, ko je ohromil ljudi od strahu, stanuje v arizonskem žrelu. Oba druga bogova sta sledila smeri proti severu. Kljub vestnemu preiskovanju se ni posrečilo, da bi bili našli sled drugih dveh meteorjev.

Žrelo arizonskega meteorja ne more biti mlajše nega 700 let. Cedre, katere obdajajo rob žrela, so preračunane na omenjeno starost. Na drugi strani pa je dognala preiskava čeri žrela, da ne morejo biti starejše nego 5000 let.

Premer žrela znaša 1280 m in dolgost poti krog žrela je 5 km.

Učenjaki so izračunali, da je moral meteor takoj pri padcu izrgati iz tal 200 milijonov ton zemlje. V enem samem trenutku je bilo razpršenega polovice toliko zemeljskega materijala, kakor so ga izkopali pri gradnji Panama kanala, ki veže preko osrednje Amerike dva Oceana.

Vkljub vsem naštetim ugotovitvam moderne, z najnovejšimi tehničnimi sredstvi delujoče znanosti, ostane arizonski meteor nerešena uganka. Kam so izginile in se pogreznile ogromne kovinske količine, iz katerih je obstajalo nebesno telo? Z vrtanjem do 420 metrov globočine se niso povzpeli do nikakih zaključkov. Odkritje meteorja bi ne bilo samo znanstvenega, ampak tudi praktično gospodarskega pomena, ker bi bile meteorjeve kovine nepregledne vrednosti za industrijo.

Neka hranilnica bi morala biti razpuščena in se poradeliti med prispevnike. Toda so jo tako slabo upravljali, da po odbitku upravnih stroškov nič ni ostalo. Kmalu nato je dal nek porgljivec v časopis sledeč članek: »Naša hranilnica, ki je bila ustanovljena leta 1900, je bila včeraj meni nič in tebi nič med interesente razdeljena.«

Bojnik: »Gospod doktor! Sedaj sem se že iznebil vročine.« — **Zdravnik:** »Že po vašem ogovoru sem to razsodil.« — **Bojnik:** »Kako to?« — **Zdravnik:** »Ko ste bili v smrtni nevarnosti, nazivali ste me: 'Najboljši, najdražji gospod doktor!' Ko se vam je stanje nekoliko izboljšalo, rekli ste mi: 'Dragi gospod doktor!' in sedaj me pa kar na kratko imenujete: 'Gospod doktor!'«

A: »Moja ljuba žena mi je sinoči vse žepe raziskovala!« — **B:** »I kaj, kakor pač vsak raziskovalec: gradivo za predavanje!«

Raznoterosti.

Potopljeni zakladi. Ne daleč od obali Irske se je zasedral dvigalni angleški parnik »Reclainur«, da bi otel iz morja zlate zaklade, s katerimi se je potopil l. 1916 holandski parnik »Tubantija«, ki je imel seboj 20 milijonov zlatih mark in je bil denar namenjen za nemške naselbine v Južni Ameriki. Mnogo ladij ki je vozilo preko Atlantskega Oceana, se je potopilo tekom let. Največ z zlatom obloženih ladij se nahaja v globočinah, v katerih ne morejo na delo potapljači. Amerikanski parnik »Luzitanija« se nahaja v globini 86 m — v splošnem pa uspejo potapljači le 60 m globoko. »Luzitanija« je vozila seboj kakor med svetovno vojno torpedirana »Arabic«, za pet milijonov dolarjev zlata. Približno isto vsoto denarja je imel seboj potopljeni angleški parnik »Laurentic«. Kmalu po sklepu miru so se lotili Angleži rešitve zlata iz »Laurentika«. Rešilna dela so trajala celih pet let, potapljači so morali razstreliti trup ladje, da so prišli do zlata. Iz blizu Doverja potopljenega parnika »Oceana« so oteli potapljači 15 milijonov zlatih mark. Kljub napredovanju potapljaštva, se še ni posrečilo dvigniti zlatih zakladov, ki so se potopili s španskim brodovjem pred 350. leti. Leta 1919. se je potopil v Sredozemskem morju japonski parnik »Yasaka Maru«, ki je imel na krovu 50 milijonov zlatih mark in zaklad draguljev, ki je bil last indijskega maharadže (kneza). Ta pogreznjeni zaklad je izgubljen za vselej. Leta 1911 se je potopil ob ameriški obali parnik »Merida«, ki je imel na krovu kronski zaklad v Mehiki ustreljenega cesarja Maksimilijana. Po vojni je ugotovil potapljač lego ladje na morskem dnu, a do danes se ni posrečilo, da bi bili razstrelili njen jekleni trup.

Umetni hrib. Sovjetski ruski inženjerji so odkrili pred leti v Hibinskem gorovju ob Murmanski železnici (ki je zgrajena na kosteh neštevilnih vojnih ujetnikov in med njimi tudi Slovencev) bogata ležišče takozvanih apatitov, rudnin, ki nudijo jako izdatno umetno gnojilo. Tisoči rudarjev so navrtali apatitove hribe, vozniki pa so

Kot vajenec za kovaško obrt se sprejme v uk takoj zdrav in krepak sin dobre krščanske družine. Oskrba brezplačna, učna doba štiri-letna. Konrad Gorič, kovaški mojster, Vrnsko. 1045

Pridna in snažna hlevska dekla in ena odvisna dekla, ki je porabljiva tudi kot sobarica, se sprejmeta v večjem kraju. Ponudbe nasloviti na upravo lista. 1044

Pošteno in boljše kmečko hčerko, ki zna gospodsko in kmečko dobro kuhati in je sposobna za hišno gospodinjstvo uglednega meščanskega, zajedno kmetijskega domovja, sprejme v trajno službo mnogopriletni gospodar. Dopise nasloviti na upr. lista. 1043

Dva tovarna avtomobila, Ford 1½ tonski, Opel 2 tonski, v dobrem stanju ugodno za prodati. Vprašati pri tvrdki Oset, Maribor, Glavni trg. 1046